

[Finansministeren.]

ser på Nationalbankens regnskabsopstilling for september måned; måske hænge sammen med — eller rettere sagt: jeg er overbevist om, at det hænger sammen med — at staten forøgede sit indestående på den løbende konto med 1.400 mill. kr. Skattebetalings-terminerne og omsætningsafgiftens terminer indtrådte nemlig i september på en sådan måde, at de penge, der henstod i bankerne til betaling til disse formål, indgik i denne måned på statens løbende konto, og så er det klart, at bankerne for at gøre sig likvide må sælge af deres obligationsbeholdning.

Jeg tror nok, der for dem, der har studeret økonomi — det har jeg jo ikke, men det har jo begge de to socialdemokratiske ordførere, om jeg så må sige, der var oppe her i debatten — er et tal, som naturligt må falde i øjnene, når man ser den halvårsoversigt, som regeringen har givet i finansudvalget, og som er kommet til pressens kendskab, et tal, som også er faldet i øjnene her i dag. Det er tallet for arbejdsløshedsunderstøttelsesudgifterne, der stiger i dette finansår med 340 mill. kr. ud over det, der var budgetteret.

I og for sig er de andre ting i halvårsskønnet jo for så vidt forklaret. Vi er ikke enige om dem. Det er jo landbrugsmomsen, og det er det beløb på 100 mill. kr. til dispositionsfonden, som tinget jo får lejlighed til at drøfte. Disse 420 mill. kr. kræver jo ikke nøjere forklaring, så kan man kritisere hinanden for det, men opklaringen er jo sikret.

Spørgsmålet er da: hvordan kan man pludselig skønne, at arbejdsløshedsudgifterne vil stige med 340 mill. kr., hvor de var budgetteret til 162 mill. kr.? Det vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om, da det nu er kommet stærkt frem i replikkerne.

Se, arbejdsløshedsprocenten var for året 1967-68, da finanslovsforslaget blev udarbejdet i efteråret 1966, skønnet at blive 2½ pct., og dette ville efter det daværende skøn koste 53 mill. kr. Da man i efteråret 1967 udarbejdede finanslovsforslaget for 1968-69, skønnede man uændret 2½ pct., og det ville på det tidspunkt efter dette skøn koste 162 mill. kr. Man kan altså se, at uændret arbejdsløshed tredobler pludselig statens udgift til arbejdsløsheds-

understøttelse. Nu blev arbejdsløsheden i 1967-68 ikke 2½ pct., men 3,8 pct.

Dette medførte en merudgift for staten, som det fremgår af statsregnskabet, på 96 mill. kr., således at statens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse i 1967-68 blev 149 mill. kr. Det skøn, vi nu har udarbejdet i indeværende finansår pr. 1. oktober, bygger ikke længere som finanslovsskønnet, der var fra oktober i fjor, på 2½ pct., men på 5 pct.s arbejdsløshed. Vi håber, den bliver mindre, men man må jo have et tal at skønne på grundlag af. Og det betyder en merudgift på 339 mill. kr., så den samlede arbejdsløshedsunderstøttelse for statens vedkommende skulle blive 501 mill. kr. Det vil sige, at 3,8 pct.s arbejdsløshed i 1967-68 kostede staten 149 mill. kr., medens 5,0 pct. i 1968-69 koster staten 500 mill. kr. Dette kan jo nok undre, for det giver altså mere end en fordobling, ja, over en tredobling. Det hænger sammen med arbejdsløhedskasselovens bestemmelser om refusionsbetalinger, om forskudsvisse betalinger. Arbejdsløhedskasselovens hovedbestemmelse er, at refusionen finder sted efter finansårets afslutning, og det vil sige, at den arbejdsløshed vi havde i fjor, skulle betales i år. Men for så vidt angår de svage kasser, finder der en a conto-udbetaling sted, når de ikke selv kan magte det igennem deres formue eller medlemskontingenter, og denne forudbetaling må jo afvikles, når kassernes egne midler er udtømt. Derfor ser vi også, at i regnskabet for 1967-68, hvor vi havde en arbejdsløshed på 3,8 pct., da kunne kasserne magte 227 mill. kr., medens derimod i 1968-69 kan de kun betale 63 mill. kr. af egne midler. Og derfor må staten træde til, fordi kassernes midler er blevet mere eller mindre udtømt. Denne sammenhæng i arbejdsløhedskasseloven betyder altså, at stigningen fra 2,5 pct. i det budgetterede til 3,8 pct. i fjor, var med til at tage så stærkt på kassernes midler, nemlig 227 mill. kr., at de ikke er tilstrækkelige i 1968-69 til at kunne klare så stor en andel af problemerne, som de kunne i fjor. Derfor ser vi, at under fjorårets arbejdsløhedskasserregnskab kommer der et tilskud vedrørende året, for fradrag af kontingenter, på 65 mill. kr., medens der i år bliver et tilskud til det løbende år på 360 mill. kr. Det skyldes